

Dönüp Maziye Baktım Eski Ramazanlardan Aklımda Kalanlar

— nesimsek · 28 Temmuz 2013

Dönüp Maziye Baktım...

Başlangıcını tam kuramadığım ve içimden geçenleri, aklıma gelenlerle birlikte yoğurarak anlatacağım bir yazı olacak bu anılar..

Hatırlayabildiğim en eski Ramazanlar, o ulvi duyguların yaşandığı gecelerden kendime pay çıkarmak adına;

- Beni mutlaka, ama ne olur gece sahura kaldırın...

Diye o kadar yapılan yalvarmaların ardından sahura kalkıp, öğleye kadar dayanamayıp sonra nur yüzlü rahmetli anamın;

"-Oğlum sen su içebilirsin, sen içince orucun bozulmaz..." Dediği anda sürahiyi kaptığım gibi tepeme dikişim canlanıveriyor...

Her gün böyle olduğu halde nedense inadına yalvarırdım... Bir gece kaldırmadıklarında da, meşhur sarı damarım tutar, herkese surat asar, çok zaruri olmadıkça kimseyle konuşmazdım bile...

Neden?

Bilmiyorum..

Belki de o gecenin atmosferini yaşamayı çok seviyordum..

Belki, okula bile başlamamıştım...

Babam ve Mamak...

Rahmetli babam din görevlisi idi ve her sahur yemeğinden sonra sahur vaktinin dolmasına on dakika kala abdestini alır, suyunu içer ve filtresiz Bafra sigarasını yakar, o yanık ve güzel sesiyle bütün Mamak ahalisinin merakla ve sabırsızlıkla beklediği sabah ezanını okumaya giderdi. Çünkü o sabah ezanıyla oruç tutan herkes o gün tutacakları oruca niyetlenirdi...

Müezzindi Mamak çarşısı camiinde...

Hafızdı üstelik.

Zamanının ünlü mevlithanlarındandı. Bir guruptular ve babam vefat ettikten sonra o gurubun bütün hafızları memleketimizde güzel seslerini duyurmaya devam ettiler... Çoğu televizyonlarımızdan Allahın kelimasını dile getirdiler güzel sesleriyle... Önder oldular güzel ahlaklarıyla, topluma yol gösterdiler...

Evimiz, babamın görev yaptığı camiye çok olmasa da epeyce uzaktı.

O zamanlar otobüs ve minibüs gibi toplu taşıma araçları bizim kenar mahallemize pek uğramazdı. En kıymetli aracımız ve hiçbir zaman bizi bırakmayan tek bineğimiz "tabanvay" denilen vefakâr ve cefakâr aracımızdı.

İşte babamda imsak vaktinden on-on beş dakika erken çıkardı.

O zamanlar tamamen olmasa da büyük ölçüde köy hüviyetinden çıkamamış ve hâlâ ismi "Karaağaç Köyü" olarak anılan (şimdi ki ismi Karaağaç Mahallesi) hepsi de muntazam ve bakımlı, her türlü meyve ağacıyla donatılmış yemyeşil bahçeleri bulunan, müstakil evlerin arasındaki yer yer çok incelik sadece yayaların geçmesine uygun olan yollardan geçerek şimdilerde yerinde bir meslek lisesi, karşısında Sağlık ocağı ve çaprazında ve biraz daha aşağısında hem ilköğretim hem de mahalle kadınlarının ve genç kızlarının katıldığı biçki dikiş yurdu olan ve bu alanların hepsini kaplayan köy mezarlığından yürüyerek, biraz aşağıdaki Ziya Bakkalın yanından 90 derece sola döner ve adeta vitesi boşa alınmış araç gibi yaklaşık 400 m. Yürüyerek Hacı bakkalların oraya inerdi.

Yol, Hacı Bakkallardan sonra yol iki-üç yüz m. Düz gider, sonra hafif dikleşirdi. Eh bir elli m. de bu şekilde yürünür ve o zamanlar Ankara'da sayılı bulunan ve zamanında çok meşhur olan Mamak Sinema'sının önüne inen yokuşa gelinirdi.

Zaten bu yokuşa da Sinema yokuşu denilirdi, sinema'nın yokuş.

İşte o yokuştan inilince yokuşun bitiminde benim hatırladığım eski Mamak Çarşısının ana caddesi başlar ve sol tarafta Kayaş'a doğru, sağ tarafta ise Çarşı içine doğru giderdi. Cami de Mamak Çarşı Merkez Camisi olarak çarşının tam içinde, orta yerinde bulunurdu (ki, hâlâ da öyledir).

İşte rahmetli nur içerisinde yatasıca babam, sabahın ilk vakitlerinde şimdilerde yapısı değişen Mamak Çarşı Camii'nin kapısını açar, eskiden sayısını biliyordum ama şu anda hatırlayamadığım minarenin basamaklarını ahenkli bir şekilde çıkar ve "Es-Salâtü hayrün mine`n-nevm" (namaz uykudan hayırlıdır)'ı da ekleyerek, bütün Mamak ahalisinin "- Artık okusa da oruca niyetlensek.." diyerek dört gözle beklediği ve çok beğenerek dinledikleri, sonradan makamının "Saba" olduğunu öğrendiğim sabah ezanını okurdu. Rahmetli dedem babamı İstanbul' da okuttuğu için, okuduğu ezanı ve Kuran-ı Kerimi herkesler pek bi beğenirlerdi.

Bir gün ezanı okumazsa fark edilir ve "- Acaba Nazım Hocaya bir şey mi oldu?" sorusu takılırdı zihinlere... Kendi köyümüzün yaşlıları babamın köye geldiğini duyunca, namaz vaktinden önce cami önünde babamı yakalar ve "- Yahu Nazım, bir İstanbul ezanı okusan da dinlesek..." derlermiş.

Rahmetli her Ramazan ayında o kadar meşgul, o kadar hareketli olurdu ki temposuna şaşar, hayretler içerisinde kalırdım.

Sabah namazından sonra eve gelmezdi diğer zamanlardaki gibi.

Namazdan sonra cami cemaatinden toplananlarla birlikte, adına "mukabele" denilen Ramazan hatimleri başlar ve her gün bir cüz okumak suretiyle Ramazan ayının en mübarek gecesi kabul edilen Kadir Gecesi'ne bitirilerek, ecir ve sevabı bütün enbiyaların, evliyaların, şehitlerin, şühedaların, gazilerin ve tüm akrabayı taallukattan ölmüşlerin ruhlarına hediye edilirdi. Ehli müminlerin ve ümmeti Muhammed(S.A.V.)in, bütün dertli olanlarına deva, hasta olanlarına şifa, borçlu olanlarına da eda ihsanı istenir ve gönülden "ÂMİN" denilirdi Leyle-i Kadir de...

Mukabeleden sonra o zamanlar Ramazan ayı şimdiki gibi yaz tatiline geldiği için, mahallenin çocuklarına camide dini eğitim verilirdi.

Bu eğitim her yaşta çocuklara göre ama aynı zamanda ve aynı yerde verilirdi. Okula yeni başlayan mini mini yavrulara namaz sure ve duaları, şöyle ikinci ve üçüncü sınıfa giden çocuklara elif cüzü ve daha büyüklere de Kelam-ı Kibar "Kuran-ı Kerim" eğitimi verilirdi. Sabahtan erkek çocuklara ise, öğleden

sonra da kız çocuklara veya tam tersi olarak verilen derslerde, cin gibi olanlar bir gün önceden verilen dersi geçer ve yeni dersini alır evde çalışarak veya ezber yaparak ertesi güne hazırlanırdı. Süper çocuklar aynı dönemde, namaz surelerinden başlayıp, elif cüzüne hatta Kuran okumaya bile geçebilirdi. Ve bu arkadaşlar arasında gündemi oluştururdu.

İşte Rahmetli sabahtan akşama kadar o sıcaklarda oruç oruç akşama kadar nefes tükettirdi. Akşam ezanını okuduktan sonra, daha önceden ayarlanmış randevuyla birlikte hemen kapıda bekleyen davet sahibinin aracısıyla birlikte iftar açmaya giderdi. Otuz Ramazanda kendi evimizde ya bir iftar yapardık ya da hiç.. Artık oradan Yatsı ezanını okumak için tekrar camiye gelir ve Teravih namazını kıldırırlardı caminin hocasıyla birlikte babamın müezzinliği eşliğinde...

Teravih...

Teravih namazına ben de giderdim. Önceleri tek başıma iken, daha sonraları kardeşlerim büyüdü ve onlarla beraber gitmeye başladık. Ama benim orada bir görevim vardı. Diğer Hoca yani caminin İmamı Rahmetli İsmet AKKUŞ un ben emsal oğlu Adnan ile birlikte caminin ayakkabılığında beklerdik. İki katlı olan caminin alt katında cemaatin kadınları, üst katında ise erkekleri namaz kılarlardı. Neden ayakkabılığa beklerdik, çünkü cemaatin ayakkabıları karışmasın, ufak tefek de olsa kötü niyetli kişiler yanlış bir şeye meyledip, hırsızlık yapamasın diye. Cami ayakkabılığının bir numarasız olan yeri vardı. Bir de bizim durduğumuz numaralı olan yeri vardı. İçeri giren vatandaş tercihini yapar ve cami çıkışında ayakkabı aramak istemiyorsa bize uzatır, bizde küçük duralit parçalardan yapılmış üzerinde ayakkabıları koyacağımız numaralar yazan fişi uzatır ve ayakkabısını oraya koyardık. Daha sonra namaz çıkışında uzatılan numaraya göre ayakkabısını verir ve ayakkabısını verdiğimiz vatandaşa, "-camiye yardım beyler/ hanımlar" diye tekrar ederek önlerinde bulunan kocaman, metalden yapılmış kumbaraya para atmalarını teşvik ederdik.

Ben çoğunlukla alt katta dururdum ve bayan cemaate hizmet ederdim. Kimisi yaz günü olduğu için terlikle gelirdi, kimisi açık ayakkabıyla.. Erkek ayakkabısından oldukça hafif olması benim için bir avantaj sayılabilirdi. En önemli avantajım ise, küçük olduğum için ve Nazım Hocanın oğlu olduğum için (herhalde biraz da sevimliydim), bayanların tarafından çok sevilmem ve sürekli taltif edilmemdi.

Çoğu içeri girerken "-Nasılsın?" diye sorar, kimisi yüzüme bakınca hep güler, kimisi de yüzümü okşardı...

Hele birisi vardı ki sürekli sevecen ve mütebessim yüzüyle;

"- Bir kızım olsaydı senden başka kimseye vermezdim..." derdi.

Utandır kızardığımı hissederdim ve hiç karşılık veremezdim.

Cemaat içeri girince önceleri bizlerde cemaatin arka saflarına durur ve cemaatle birlikte Teravih namazımızı kılardık. Fakat aradan biraz zaman geçince, Ramazan 10-15 olunca kaytarmaya başladık.

Ayakkabılığa geçmeden Adnan yanıma gelir,

-Bu gün namaza durmayalım tamam mı? Çok güzel film gelmiş...

Diye tembihini yapardı ve herkesin namaza başlamasını beklerdik. Herkes namaza durunca da, doğru tren istasyonunun oraya gidip, kullanılmayan rayların üzerine oturup, "Tuncay Açık hava Sineması"nın koskocaman beyaz perdesinde oynayan (muhtemelen) Nuri SESİGÜZEL filmine çakardık gözümüzü...

Adnan'ın kolunda saat vardı ve namazın ne zaman biteceğini biliyordu ve tam "Salât-ı Vitir" kılınmadan

camiyeye döner ve sanki namazdan çıkmış gibi görevimizin başına geçerdik.

Herkesin ayakkabılarını dağıttıktan sonra en zevkli iş, kumbara dolunca açıp paraları saymaktı. Bakır beş kuruşlar, on kuruşlar ve beyaz yirmi beş kuruşlar. Daha sonraları bunlara elli kuruşlar ve bir liralara en sonra da iki buçuk liralara katıldı. Bu toplanan paradan bize harçlık verilirdi ve bayramlık üst baş alınırdı. Fakat bana kızını verecek olan o güleç yüzlü hanımefendi her kadir gecesinde bana mutlak kâğıt para verirdi. Özellikle cebime koymamı söyler ve cami parasını da ayrı verirdi. Bu para önceleri kâğıt beş lira iken daha sonraki senelerde zannederseniz yirmi liraya kadar çıktı ki, çok büyük para idi benim ve bizim için... O parayı alınca ilk olarak anneme gösterirdim. Öyle bir gururla gösterirdim ki, sanki çok emek vererek kazandım. Rahmetli annem de;

"-Oğlum büyümüş, para kazanmışta annesine para getirmiş..." diyerek duygulanır ve o parayla bana veya bize neler alacağını hesaplarını yapardı...

Teravih namazının bitiminde, cemaatin tamamı camiyeye boşalttıktan sonra Hafız Nazım ŞİMŞEK (Yani babam) çıkar, fakat onu kapıda mutlaka bekleyenler olurdu. Mevsim yaz, hava sıcak ve üstüne üstlük Ramazan... Hemen koluna girerler ve caminin altındaki havuzlu kahvehaneye indirirlerdi. O sırada kahvecinin namaz başlamadan ocağın altını iyice kısarak demlediği çay, tam demini almış olurdu ki... İster keklik kanı deyin, ister tavşan kanı.. Sanki akşama kadar içemediklerinin cezasını çıkarttırmışçasına atarlardı sigara paketlerini de masanın üzerine... Kendilerine gelinceye kadar otururlardı artık serinlemeye yüz tutmuş gecenin yarısına kadar...

Babam camiden çıkınca anladık ki artık gideceğim. Ben de oralarda toplayacağım şeyleri toplardım, ayakkabılara verdiğim fişleri dizedim mesela... Kumbarayı yerine kaldırırdım. Yeri de gizli saklı bir yer değildi. Sadece göze hemen çarpmayacak bir yerdi, alt raflardan cemaatin göremeyeceği bir yerdi, ama isteyen çok rahat bulabilirdi. Babam eğer gündüzden eve götürülmek üzere ve şayet benim götürebileceğim bir şeyler almışsa, bana oğlum sen şu fileyi al ve git... Derdi. Ve ben de kendi kendime kimi zaman salâvat getirerek, kimi zaman da şarkı türkü söyleyerek yürür giderdim.

Bizim evden camiyeye geliş pek keyifliydi, hep yokuş aşağı idi çünkü.

Ama ya eve giderken...

Hele bir de yük varsa elinizde...

İşte o anda lazımdı şarkı türkü...

Yaklaşık 15 dakika, hızlı tempoda, açısı yaklaşık 30-35 derece olan yokuşu elinize babanızın verdiği fileyle birlikte yürümek...

Bir iki gün geçtikten sonra alışır giderdim...

Hiç koymazdı bana o yol...

Çünkü o evde uzun yıllar oturacağım ve orada oturdukça da o yolu hiç yüksünmeden yürümek zorunda olduğum sanki içime doğardı..

Poşet yok, yaşasın fileler...

File deyince, fileleri hatırlayanınız vardır muhakkak. Ama ben yine de aklımda kaldığı kadarıyla anlatmaya çalışayım.

Rahmetli babamın hep arka cebinde itina ile katlanmış olarak dururdu filesi.

Rengi pek belli olmazdı açıldığı zaman. Ama katlandığı zaman fark edilirdi çoğunlukla beyaz olan renk. Yaklaşık 1 cm karelik gözlerden örülmüş, içerisine konulan beş altı kesekâğıdı meyve, sebze vb. paketleri iki adet tutma sapından müteşekkil, önceleri sicim dediğimiz ipten yapılırken, daha sonraları ince naylon ipten yapılan en önemli taşıma araçlarından biriydi.

Kesekâğıdı dedim de, onlarda taşımanın, aldıklarımızın biri birine karışmamaları ve ezilip bozulmamaları için kullanılan ve çoğunlukla okunmuş gazete kâğıtlarından yapılan, irili ufaklı paketçikleriydi.

Çevreyi koruma adına bilmeden de olsa çok güzel uygulamalardı. Rahmetli annem, o kese kâğıtlarının kullanılabilir olanlarını ayırır, kullanılmayacak olanlarını da kışın soba tutuşturmak için kömürlüğümüzde özel bir yerde biriktirirdi.

Nur yüzlü anam babamın getirdiği filenin içindekileri itina ile boşaltır, fileyi saplarından tutup şöyle bir kuvvetle silkeler, babamın her defasında bahane bulamayacağı şekilde güzelce katlar, şayet babam pijamasını giymiş ve divanda oturuyorsa, pantolonunun arka cebine file için ayrılmış yere itina ile koyar ve; "- Fileni cebine koydum.." derdi. O arada babam da bir türlü fırsat bulup okuyamadığı gazetesini okuyorsa, annemi duyduğunu belirtecek bir hareket yapardı. Bu bazen sözlü şekilde ve kısaca "- Tamam.." şeklinde veya annemin göreceği şekilde kafasını sallamak ile olurdu.

Tabi annem, bu teyidi düzgün alabilmek için mutlaka babama doğru bakmak zorundaydı.

Şayet o file unutulur da o cebe konulmazsa...

Konulmadığı bir şey değil,

Ya o konulmadığı zamanda babama lazım olursa...

Ve o zaman etrafta file satın alacak ta bir yer bulunmazsa...

Vay anamın haline...

Kolay kolay babamın dilinden kurtulamazdı...

Mamak Çarşısı...

Yeri gelmişken eski meşhur Mamak çarşısından da biraz bahsetmek isterim.

Meşhur lafını özellikle seçtim çünkü o zamanlar gerçekten meşhurdu.

Her semtin de vatandaşın her türlü ihtiyacını karşılayabileceği kendine göre çarşıları olurdu ve Mamak pazarı da bunlardan biriydi..

En erken hatırlayabildiğim Çarşı silueti zannederseniz 1972'lere falan dayanır.

Neden dersiniz 1972 yılı benim ortaokula başladığım yıldır.

Tahmin ettiğiniz gibi Ortaokulumuz da Mamak'tadır.

Anıyla şaniyla meşhur Mamak Ortaokulu...

Ortaokula ilerde tekrar dönmek üzere çarşı içini bir bitirelim isterseniz.

Mamak çarşı merkezinde tam Mamak Çarşı Camii'nin bulunduğu ve caminin önünden Mamak ana caddesinin geçtiği ve cadde boyunca sağ ve sol taraflarında Mamaklının her türlü ihtiyacına cevap verebilecek çeşitli dükkânların ve o dükkânların içinde güler yüzlü esnafların bulunduğu çok şirin bir yerdi bana göre...

Caminin kible yönünün zıt istikametinde giriş kapısı vardı ve beni ta o zamandan Karadeniz ekmeğinin

mis kokusuna bağlayan Karadeniz ekmek fırını caminin tam giriş kapısının karşısında ana caddenin diğer tarafındaydı.

Fırının biraz ilerisinde bizim de taksitle alışveriş yaptığımız giyim kuşam satan yerler, rahmetli anamın iplik saplık dediği şeyler satan tuhafiyeci dükkânlar, düğmeciler, kasap Sedat ve beyaz eşya satan bir dükkân...

O beyaz eşya satan dükkânın hemen yanından Harman yolu'na dönen iki aracın zar zor geçebileceği ve sağ tarafa doğru Keçikıran 'a sol tarafa doğru da Altmışevler'e giden yol.

O yola dönmezseniz yol boyunca inşaat malzemeleri satan Artan ticareti ve LPG tüpü satan, Aygaz-Mobil gazı görebilirdiniz. Bu yol babamın indiği ve sinema yokuşuna kadar giden yoldur.

Gelelim caddenin diğer yüzüne..

Yine camiden hareketle anlatmaya çalışmak herhalde yanlış olmayacak.

Camiyi merkez alıp kible yönüne döndüğümüz zaman giriş kapısının olduğu tarafta caminin alt kısmında caddeye sıfır dondurmacı Âlim amcamın dükkânı vardı.

Tam köşe başındaydı ve yanındaki saatçi ile komşuydu.

Dondurmacı amcam aynı zamanda kuruyemiş ve mevsimine göre meşrubat satardı.

Tam o köşeden yine kible yönüne doğru Mamak tren istasyonuna kadar uzanan ve hatta tren yolunun altından geçen köprüyle devam eden bir yol vardı.

Dondurmacının dükkânından sonra caminin kible istikametini 90 derece kesen ve komple döndüğünüz zaman çevreyi oluşturan bir yol vardı.

İşte orada yani caminin giriş tarafının tersinde bulunan aralıkta cami cemaatinin namaz sonrası oturup çok güzel sohbetlerin yapıldığı kıraathane bulunurdu.

Her zaman taze demlenmiş mis kokulu çay içmek mümkünmüş babamın söylediğine göre..

O kıraathaneci herkesi çok iyi tanıdığından, çayları ona göre getirirmiş. Orada bir kere çay içmeniz yeterliymiş bir daha hatırlanmanız için..

Caddeden aşağı doğru gidersem sağ tarafımdan doğru kıraathaneden hemen sonra hatırladığım kadarıyla bir lokanta bulunuyordu.

Pek büyük değildi ama sürekli açık görürdüm.

Hemen sonrasında bir bakkal, ardında da bayağı bir şatafatlı erkek kuaförü...

Çoğunlukla gençlere hitap ederdi ve kendisi de oldukça bakımlı, hatta bir ayağında hafif özür bulunan, zamanın artistlerine benzer saç stili olan, beyaz gömleğini üzerinden çıkardığını hiç görmediğim berber...

Berberden sonra birkaç dükkân daha vardı ama tam olarak hatırlamıyorum.

Zannedersem bir kuruyemişçi vardı, belki bir-iki dükkân daha.

Sonrasında bahçelerle çevrili bir ev belki...

Sonrası tren istasyonunun olduğu yer.

Mamak tren istasyonunun da bende, istasyon denildiğinde aklıma gelen şeyleri vardır.

İstasyon bir kere büyük bir istasyondur.

Yolcu trenlerinin hemen hepsinin durduğu ve belki dört, belki de altı raylı bir istasyondur.

Hatta yük trenlerinin de zaman zaman durduğunu görürdüm.

İşte o yol o istasyonun altında bulunan köprüye kadar gelirdi.

İki metre yüksekliğinde yaklaşık üç metre genişliğinde tünel gibi bir yolla devam eder, aralarda sağ veya sol tarafından epeyce fazla olan basamaklı merdivenleri bir bir çıkar ve istasyonun bulunduğu mekâna gelinir.

Köprünün altında ise yüzü temiz, kıyafetleri perişan ama temiz, gözlerinde kara gözlük takılı ve elinde sonrasında "ney" olduğunu öğrendiğim ama bir adamcağız vardı...

Hep aynı yerde oturduğu için Mamak ile bütünleşmişti sanki...

O kadar güzel üflerdi ki, çok istediğim halde (adam beni görmediği halde belki para ister korkusundan olacak..) bir kere oturup dinlemek nasip olmadı...

Fakat her Mamak'a gittiğimde özellikle yolumun oradan geçmesi için yolu uzatır, duyduğum ilk sestem sonra adımlarımı yavaşlatır, tam yanına geldiğimde adeta durur ve ruhumu okşayan sesin olabildiğince benliğime dağılması için gözlerimi yarı şekilde kapar ve tılsımın bozulmaması için dua ederdim...

Tek bir kere de olsa önünde duran karton kutuya miktarını hatırlamadığım ama benim için oldukça kıymetli bir parayı attığımı hayal meyal hatırlıyorum...

Tevarih'ten dönüş...

Neyse konuyu fazla dağıtmayayım.

Tekrar teravih namazına dönüyorum.

Namazı bitirdik ve ben eve gidiyordum hatırlarsanız.

Diyelim ki eve gittim..

Elimde yük varsa o sırada geceye gözleme yapan annemi rahatsız etmeyerek onun söylediği yere bırakıp, mahallenin meydanında emsal arkadaşların toplanmasını beklerdim.

Topu topu 4-5 arkadaşlık. O sırada mevsimine göre hangi meyve olmuşsa, onun başına çökerdik.

Nerede mi?

İlahi..

Nerede olacak hangi bahçede varsa orada..

Hangi bahçe derken neyi mi kastediyorum..

Çok hoşsunuz,

Tabi ki komşu bahçelerinde..

Her tarafımız bahçe idi..

Her komşumuzun koca koca meyve bahçeleriyle donatılmış sebze bahçeleri vardı..

Sulu sulu ayvalar, rahmetli Bahri amcanın bahçesindeydi.. Hem de yol kenarında oldukları için uzanıp almak çok kolaydı. Daha iç taraflarda her türlü meyve ağacı mevcuttu ama biz sadece ayva ihtiyacımızı giderirdik Bahri amcanın bahçesinden..

Mevsimine göre dedim ya, en güzel kiraz ağacı da yan komşumuz Süleyman Ağa'nın bahçesinde olurdu. Gerçi bahçenin bayağı iç tarafında olurdu ama gecenin o karanlığında korkusuzca gider, dalına çıkar ve yiyebildiğimiz kadar yerdik.

Dut bizim bahçedeydi...

Koca koca başparmak büyüklüğünde tamamen şeker küpü kocaman ağacı ile durur ve bizi davet ederdi...

Ama nedense o kadar lezzetli olmasına rağmen kimse bizim dut ağacına çıkıp dut yemezdi. Çünkü ne arkamızdan elindeki değneği atarak kovalayacak kimse ne de "-ulan köpoğlusuu.." diye bağırarak yoktu, heyecan yoktu...

Maksat sadece meyve yemek değildi ki...

Ertesi gün karşı mahallenin delikanlılarına;

-Ya dün akşam Bahri Amca bizi bir kovaladı ki, falanca, duvardan atlarken ayağını burktu, adım atamıyordu ve arkamızdan koşmadı... Allahtan Bahri Amcanın gözleri iyi görmüyor. Baktı ki yakalanacak orada olduğu yerdeki çukura pısrak saklanmış, Bahri amca da "-Kaçmayın ulan!" diye bizim peşimizden gelirken üzerine basmış, ama fark edememiş, bizimki de neredeyse can havliyle çıktığı basacakmış ama yakalanmamak için kendini sıkmış.." Gibi anlatacak bir şeyler olmalıydı.

Böyle maceralarla dolu gecenin ardından artık herkes evine dağılırdı..

Anahtarım yoktu ama evin giriş kapısının yazındaki pencerenin sürgüsüz olduğunu aile bireylerinden başka kimse bilmezdi.

Üç gözlü camdan rahmetli dedemin yapmış olduğu yaklaşık 40 cm eninde, 70-80cm boylarında, boyuna kapının ters istikametine doğru ve içeri açılan ahşap bir pencereydi.

Azıcık iteleyince açılırdı ve kolumu uzatıp kapının arkasında takılı olan anahtarı bile çevirmeden, kolu aşağı doğru indirirdim ve kapıyı açardım.

Rahmetli anam nasıl olsa beni gelecek diye kapıyı kilitlemezdi çoğunlukla..

Usulca içeri girerdim.

Babam gelmiş ve çoğunlukla yatmış olurdu. Çünkü sahura iki—üç saat anca kalırdı ben geldiğim zaman. Burnuma o kadar güzel gözleme kokuları gelirdi ki.

Evin girişini ve mutfak, hatta evin her tarafını sarardı o mübarek koku...

Sırf iştahım kapanmasın diye el yordamıyla gözlemeleri bulur, usulca elimi dokunur ve sadece bir lokmacık bölerdim...

Ağızımda helva gibi dağılırdı o tam kıvamında pişmiş gözleme...

Annem anlamasın diye üst üste katlı duran gözlemelerin en ortasındakinden bölerdim.

Sonra yine annemin üzerine örttüğü yaygıları güzelce örterdim ki belli olmasın.

Ellerimi de çoğunlukla batırmamaya dikkat eder ve azıcık ta olsa yağ bulaşmış elimi gözlemenin üzerine örtülen örtünün ucuna siliverirdim.

Sonra, sessizce, doğru odama geçer ve yerime yatardım.

Vakt-i Sahur...

(Annem, gözleme ve bahçemiz...)

Tam yatağa uzanır ve gözümü kapatırdım ki;

"-Hadi oğlum kalk.. Yoksa geç kalacaksın.." diye gül yüzlü anamın müşfik sesini duyardım.

Çünkü artık buluş çağındayım ve oruç her mümine farz olduğu gibi bana da farzdır.

Öyle ya buluş çağına erdiğim komşu bahçelerine girdiğimden belli olmuyor mu?

Her şeye aklımın erdiği zamanlar değil mi bu zamanlar?

Şöyle biraz nazlandıktan sonra annemin sesinin birazcık sertleşmesinden gerçekten vaktin kritikliğinin idrakine varıp, silkinip kalkardım.

Gözlerimi ovuşturarak salonun ortasında kurulan yer sofrasının etrafından dolanarak, yüzümü yıkamaya giderken;

- Hayırlı Sahurlar.. Diye bir genellemeye bulunur, sofrayı çeviren herkesi selamlardım gayri ihtiyari etrafı kolaçan ederken..

Babam her zamanki gibi masanın üzerinde duran, etrafı siyah, hoparlör yeri delikli alüminyum ve düğmelerin üzeri de parlak alüminyumdan kaplı, hiç unutmadığım "RSC" marka radyoda muhtemelen orta dalga da Kuran-ı kerim okunan bir Arap radyosunu dinleyerek gözleme, hoşaf veya vişne suyundan oluşan sahurunu yapmış, mis gibi çayını yudumlarırken ikinci, belki de üçüncü sigarasını içmektedir. Rahmetli anam ise, herkes karnını doyurmadan boğazından lokma geçmediği için, herkesin sofradan kalkmasını beklerdi çoğunlukla sahur yapabilmek için bile...

Bir taraftan herkesin karnı doyduktan sonra içeceği keyif çayını doldurur, bir taraftan sofraya yeni oturan varsa onların yiyeceklerini ayarlar, bir taraftan da kendi karnını doyururdu.

Şayet misafirimiz yoksa ablam ve benden küçük iki erkek kardeşim, annem, babamdan müteşekkil soframızda fazla çeşit olmazdı ama herkesin karnı rahat rahat doyardı hamdolsun...

Evin her tarafını kokusuyla sarıveren gözleme ana yiyeceğimizi sanki...

Onun etrafında dönerdi bütün her şey.

Anamın kendi bahçemizdeki vişne ağaçlarından toplayıp yaptığı vişne kompostosu ikinci sırayı alırdı benim menüde çoğunlukla...

Gözlemenin içine bazen yine bahçemizdeki tavuklarımızın itina ile yumurtladığı yumurtaları haşlardı anam ve onu koyardık, yine bahçeden koparılmış taze yeşil soğanın yeşil cücüğüyle...

Üzerine kesinlikle karabiber ekerdim...

Pul biber o kadar yaygın değildi herhalde ki toz biberler olurdu kırmızı olarak ve ondan da ekerdim. Yanına yine kendi bahçemizden kırmızısı kendine has, tadı kendine has domates söğüş yapılırdı ve afiyetle yenirdi...

Domatesin tohumunu her sene ayıran annem, kendi yetiştirdiği fidelerden yetiştirirdi o güzelim domatesleri..

Sadece domates değil tabi ki,

Sivri biberimiz, patlıcanımız, kabağımız hatta ve hatta marulumuz, kıvırcığımız maydanozumuz ve nanemiz... Her bir şeyimiz yetişirdi...

Konserveyi yine kendisi yapardı rahmetli anam, o güzelim kendi yetiştirdiği sırık fasulyeleriyle...

Çoğu zaman sabah namazından sonra hiç yatmaz, bahçemizdeki kuyudan çalıştırdığı elektrikli su motoruyla yetiştirdiği sebzeleri sulardı.

Ben akşam işten geldiğimde onu çoğunlukla yine bahçede bulurdum... Ramazan değilken işten gelmişsem, hemen bahçenin en müsait yeri o anda neresi ise oraya sofrayı kuruverdi...

Kümeden alınan iki taze yumurta, bahçeden toplanarak yapıuveren melemen in üzerine kırılıverirdi...

Sonra mı?

Taze bazlama yaptığında yapardı bunu çoğunlukla...

Hadi artık bana bana yiyin...

Afiyet olsun...

Ne kadar marifetliymiş rahmetli anam...

Şimdilerde daha çok fark ediyor insan düşündükçe o zaman yapılan bağ bahçe işlerinin kıymetini...

İşte Ramazan ayında da mevsimine göre bulunan sebzeler süslerdi mütevazı soframızı...

Bu sofrada sahurumuzu yapar, ağzımızı yıkar, tutacağımız oruca niyetlenir ve oruca başlardık.

Babam yukarıda anlattığım şekilde sabah ezanını okumaya göreve gitmiştir ve artık ezanın okunması beklenmektedir.

Babamın görevli olduğu cami uzak olduğu için, iz babamın okuduğu ezanı duyamazdık.

Bize Karaağaç köyünde okunan ezanın sesi gelirdi.

Şimdiki gibi radyolarda falan da okunmazdı herhalde ki sahur ezanını radyodan duyduğumu hatırlamıyorum...

Ezandan sonra namazlarımızı kılar, yatardık...

Annem rahmetli ablamla beraber sofrayı kaldırır, abdestini alır, namazını kılar ve sonrasında küçük rahlesini önüne koyar ve kaldığı yerden Kuran-ı Kerim'i'ni okumaya başlardı...

Her Ramazan bir hatim indirirdi mübalağasız...

Ramazan geçtikten sonra da Perşembe akşamları okumaya devam ederdi...

Ben sabah güneş iyice yükselinceye kadar yatardım.

Eğer yapacağım bir iş yoksa kimse kaldırmazdı yatağımdan.

Yapacağım iş ne mi olurdu?

Ya bahçe sulamak, ya meyve toplamak ya da Mamak tan gelecek bir şeyi getirmek...

Sonraları hep boştum.

Kitap olarak o gün çalışmam gereken Kuran-ı Kerim dersime çalıştıktan sonra, Tarkan ve Karaoğlan okurdum. Bunlar haftalık dizi film gibiydi.

Her hafta yeni sayısı çıkar ve heyecanla takip ederdik alıp okuyan arkadaşlardan değiş tokuş yaparak.

Bir de Teksas, Tommiks'ler vardı ki onların maceraları çok olduğu için sürekli birilerinde okunmamış maceralarını bulmak mümkündü...

Sonra küçücük bir atölyem vardı bahçenin gölge bir yerinde ayrılmış...

Telden arabalar yapardım, hem de en son hangi arabayı görmüşsem onun modelinden...

Üzerini sigara paketlerinin içinde bulunan alüminyum kaplı kâğıtlarıyla kaplar, küçücük el lambası ampullerini bazen bir, bazen de iki adet pille farlarını yapar, herkesin yaptığı arabadan mutlaka farklı bir şey yapmaya çalışırdım...

Yetenekliydim bu konuda ve tanesini 25 kuruşa sattığım olurdu bu tür yeteneği olmayan ama parası olan arkadaşlarıma...

Aldığım parayla da malzeme alırdım, pil gibi, ince tek damarlı zil kablosu gibi...

Böyle bir işe daldığım zaman da akşamın nasıl geçtiğini bilemezdim tabi...

Annem her istediğinde ona yardım ederdim ayrıca...

Bahçe sulamak sıcak yaz günlerinde yapılacak en güzel şeydi benim için...

Ayaklarında çorap dâhil ne varsa çıkartıp, paçaları yukarı doğru sıvayıp, kuyunun içinden çıkan buz gibi

suya ayakları sokup serinlemekten daha güzel bir şey olabilir mi?

Arada hortumun ucuna kafayı uzatıp buz gibi suyun saçlardan aşağıya doğru vücuda dağılmasını izleyerek serinlemek...

Oldukça zevkli bir şeydi benim için.

Böyle böyle akşam oluverirdi işte, bütün sıkıntısına rağmen.

İftar...

Güneş yavaş yavaş Keçikıran tepelerinin arkasına saklanmaya başlar, herkesi tatlı bir telaş alırdı iftar hazırlığı için.

Yemekler yapılmaya başlar, çorbalar çevrilmeye başlardı üç gözlü tüplü ocakların üzerinde...

İşten gelen mahallemizdeki amcalar, oruçlu oldukları için canları ne isterlerse alırlardı Ulus'taki sebze ve meyve halinden.

Sonra da derlerdi ki, "-Adet olmuş işte... Hâlbuki insan çorbayı içince gözü açılıyor, kör nefis doymak bilmiyor yoksa... Bak canım şunları çektik ama bir taneden fazla yiyemedim."

Sadece akşam ezanı okunurdu radyoda...

Kulağımız Karaağaç köyündeki müezzinin sesinde olurdu ama radyodan da takip ederdik.

Hoca "Allah-u Ekber, Allah-u Ekber..." dediği anda bardak bardak suyu soluksuz içerdim ezan bitinceye kadar...

Annem, "- Oğlum yavaş! Hele ezan bitsin... O kadar hızlı içme, bir şey yiyemezsin sonra..." Derdi ama... Kim dinler...

Çorbamız olurdu mis gibi, akşam yemeğinde...

Annemin kendi elleriyle yaptığı tarhana çorbası...

Üzerine kızarmış ekmek doğranmış, doğranan ekmeğin üzerine de köyden gelen küp peynirinden ekilmiş.

Hele bir de annem bazen benim çok sevdiğimi bildiği için tarhana çorbasının içine bir miktar yeşil mercimek katmışsa...

Bu lezzete hiç dayanamazdım...

Çorbanın kokusu zaten doyururdu...

Sonraki yemekler olsa da olurdu, olmasa da...

Hâlbuki ne emeklerle yapmış onu kendi elceğizleriyle rahmetli anam...

Oğlumun canı şunu ister akşama yapayım, kızımın canı şunu ister akşama yapayım diye, içindeki evlat sevgisini olduğu gibi yemeğe katarak...

Ne iştahla açardık orucumuzu.

Ne iştahla yerdik yemeğimizi.

İftardan sonra (şayet babam evdeyse) çayımız da hazır olurdu.

Ben çayla fazla uğraşmazdım ve kendimi dışarıya atardım.

Mahalledeki birkaç arkadaş toplanır, şimdiki tabirle geyik yapardık.

Günü değerlendirirdik kendimize göre.

Cebimizde para varsa doğru bakkala gider kendimize gazoz alırdık, Marmara gazozu vardı o zamanlar,

soğuk soğuk bir güzel içilirdi ki...

Sonrasında ise herkes evine dağılır, teravih namazı için hazırlık yapılırdı.

Bazen arkadaşlarda benimle beraber Mamak'taki camiye gelirdi ve dönüşümüz de yine beraber olurdu.

Civardaki diğer camilerin içinde en çabuk teravih namazı bizim gittiğimiz Mamak Çarşı Camiinde kılınırdı. Rahmetli İsmet Hoca çok çabuk kıldırırdı ve cemaat hınca hınç dolu olurdu.

Ben camiden çıkardım ve eve gidinceye kadar yolumun üzerinde bulunan iki camide şu manzaraya rastlardım, ben çıktıktan sonra beş dakika sonra geldiğim Hacı Bakkalların oradaki camide "Vitr" namazına yeni başlanmış ve yine bir beş dakika sonra ulaştığım Karaağaç Köyü Camiinde ise Cemaat yeni boşalıyor olurdu.

Camiden çıkıştan sonrasını yukarıda anlatmıştım.

Günler böyle böyle geçer giderdi ve biz Ramazan bayramına ulaşmış olurduk...

***** Bayrama Doğru... Bayram...

Neşe ve sevinç kaynağı...

Hele biz çocuklar için...

Şimdilerde daha çok anlıyor insan kıymetini, eskiden yaşanan o güzel günlerin.

Bayram telaşı on-on beş gün önceden başlardı genellikle...

Babam ya hep beraber bulunduğumuz sahur sofrasında ya da akşam iftar sofrasında anneme söyleyiverirdi,

"-Yarın çocukları öğleden namazından sonra çarşıya indir de üst baş alalım."

Bu bizim için bayramın başlaması demekti.

Artık sabahın olması önemli değildi, önemli olan öğle olmasıydı. Öğle ezanı okunmadan annemi sıkıştırır, bir an önce Mamak'a gitmek için acele ettirirdik. Üzerimize bir şeyler giyer, kapının ağzında beklerdik annemin hazır olmasını. Nihayet annem de hazırlanırdı ve en yukarıda bahsetmiş olduğum babamın gittiği yollardan yürüye yürüye mezarlığı geçer, Ziya Bakkalın oradan aşağı süzülür, Hacı Bakkalın oraya varırdık. Annem Hacı Bakkala uğramadan yapamazdı.

Hacı Bakkal babamın çok sevdiği muhterem nur yüzlü bir amcaydı, Beypazarılıydılar. İki kardeşiler ve ikisi de hacı oldukları için Hacı Bakkallar denirdi. Onlar da babamı çok severlerdi. Bütün dini işleri için babamı çağırırlardı. Geçmişlerinin ruhuna babama her Ramazan ayında hatim indirtirlerdi mesela.

Evlene çocuklarının dini nikâhlarını babama kıydırırlardı. Bazen de anne babaları için mevlit okuturlardı. Babamın sesini çok beğenirlerdi.

İşte bu Hacı Bakkallarda şimdiki süpermarketler gibi ne ararsanız bulunurdu. Sadece gıda maddeleri değil, Sümer Basması, pazen, başörtüsü için yemeni, örme ipleri, manav... Ramazan girmeden 50kg lık unu çuvalıyla oradan alırdık mesela. Şayet 5 kg alacaksak toz şekerimizi de oradan alırdık. Hiç paradan bahsetmezdik, alır ve giderdik. Yazarlardı aylıklar defterinin Hafız Nazım için ayrılmış sayfasına. Babam da maaşını alınca uğrar ve öderdi herhalde. Bizi hiç ilgilendirmezdi babamın nasıl ödeyeceği ve nasıl ödediği... Bazen annem sorardı babama;

"-Hacıların borcunu ödedin mi?" diye, o da "-Yoo... Bir dahaki ay öderim." Derdi.

Demek ki sıkıştırın yoktu...

Annem her çarşıya indiğinde uğrar ve yeni gelen kumaşlara falan bakardı. Başörtüsü eskimişse yenisini alır, elbise dikecekse kumaşını beğenir, pijamalık alacaksa ayırttırır ve çarşıdan dönüşte alacağını söylerdi.

Biz ise sabırsızlanırdık bir an önce çarşıya inmek için. Nihayet annem Hacı Bakkallarda işini bitirip haydi gidiyoruz dedi mi dünyalar bizim olurdu.

Sinemanın yokuşa geldiğimiz zaman aşağı inmek çok kolaydı. Yokuştan aşağı süzülüp sağ tarafa doğru döner, hızlı adımlarla çarşıya doğru yol alırdık. Bu arada sinemada oynayan filmin göz alıcı afişlerine bakmadan edemezdim. Ankara'daki direksiz nadir sinemalardan biriydi Mamak sineması ve salonlu balkonlu çok güzel bir sinemaydı. Afiş panoları çok süslü olurdu ve mıknaş gibi çekerdi kendine.

Oradaki en mühim şey, bayramda hangi filmin oynayacağı idi. O anda tercihim, ya Tarkan, Karaoğlan, ya da Cüneyt'in tarihi filmlerinden birisi olurdu. Bazen de Çin filmi getirirlerdi. Vang Yu diye birisi vardı tek koluyla falan dövüşür, kılıç sallardı.

Sinemayı geçip aralarda annemin baktığı bir iki dükkândan sonra babamın görev yaptığı çarşı camisine gelirdik. Öğle namazı bitmek üzere olurdu. Annem o zamanı öyle bir ayarlar dı ki, geldikten bir iki dakika sonra namaz bitmiş olurdu ve cemaat dağılmaya başlardı. Bizi tanıyanlar yanımıza gelir, anneme hal hatır sorar ve bizleri severdi.

En sona babam çıkardı camiden.

Son cemaat mahfili açık kalacak şekilde caminin kapısını kilitler, ayakkabılarını giyer ve yanımıza gelirdi. Müşfik bir şekilde başımızı okşar, "-Geldiniz mi kuzular.." diyerek peşine takardı bizleri.

Babamı Çarşı esnafından tanımayan ve sevmeyen yoktu. Herkes buyur ederdi. Fakat bizim alışveriş yaptığımız yerler belliydi. Girerdik o dükkânlardan birinin içine ve babam dükkân sahibini yanına sohbetini ederdi. Biz de annemle ve bize yardımcı olan tezgâhtar ile bir şeylere bakar, üzerimize giyer, çıkarır bir başkasına bakardık.

Dükkân sahibi,

"-Yenge Allah aşkına esirgeme çocuklardan... Ne isterlerse al, nasıl olsa ben hocamdan alırım parayı..."

Diyerek annemi teşvik etmeye çalışırdı babamı masrafa sokmak için.

Ama annem...

Adeta kılı kırk yarar, kendine göre lüzumu olmayan hiçbir şeyi almazdı...

Nihayetinde bir pantolon ve gömlek alınır ve oradaki alışveriş bitince ayakkabıcıya geçilirdi. En uzun alışveriş ablamın alışverişi olurdu. Hatta orada beğenilen bir şey, ertesi günü mutlaka değiştirmeye gidilirdi, ne alınırsa alınsın.

Alışveriş çok zevkli geçerdi ve biterdi. Babam aldığımız her şeyi yazdırırdı. Bazen peşinat da verirdi cebindeki para durumuna göre.

Sonra dönüş başlardı eve. Eve dönüş gidiş kadar zevkli olmazdı, çünkü yol bayağı bir yokuştur.

Ellerimizde paketler olurdu ve yorulurduk ister istemez.

Eve gelip bahçenin serinliğine kendimizi atıvermek her şeye değerdi.

Hemen kuyunun başındaki tulumbaya geçer ve soğuk su çekip küçük havuzun dibindeki deliği orada bulunan çaputuyla tıkayıp, bir miktar su doldururdum ve ayaklarımı içine sallardım serinlemek için.

Elime yüzüme bol su serper, enseme ve saçlarımı ıslatırdım.

Küçük havuzun çaputla tıkanan deliğinden ne kadar da olsa bir miktar su sızardı ve ince ince akardı. O suyun kendine göre bir yolu vardı ve etrafı hep yemyeşil kalırdı. Küçük küçük otlar yer yer ince ince akan suyun üzerine örter, fakat o incecik suyu o kadar ağaç yapraklarının arasından geçerek üzerine düştüğü anda ayna gibi parlatan güneş ışığı açığa çıkartıverirdi. Bilirdiniz ki orada hayat var, su var... Sadece siz bilmezsiniz, şen şakrak sesleriyle sabahtan başlayan o nihayetsiz ötüşte sanki nefesi kesilen her kuş bilirdi. Minik minik serçeler, koca koca kargalar orayı adeta konak yeri yapar, bizlerin olmadığı zamanları gözetir ve kafalarını yukarıya dikerek susuzluklarını giderirlerdi o minicik sızıntının kenarlarında...

Artık akşamın olmasını kuşlarla ve börtü böcekle beraber beklemekten başka yapacak bir şey yoktur o anda. Belki akşamüzeri annem isterse bahçeyi sulamam gerekebilir, o kadar.

Sonraki günlerde ise sadece annemin;

"-Haydi şu pantolonu giy de paçalarını yapalım, bak bayram yaklaşıyor." Sözüünü duymak, gerçekten bayramın yaklaştığını anlamak açısından oldukça sevindirici olurdu. Arada sırada eve gelen misafirlere bayramlıklarımızı göstermek ayrı bir zevk verirdi hepimize de.

Kadir Gecesi...

Kadir Gecesi bayramın geldiğinin en büyük müjdecisiydi. Tamı tamına 27 gündür oruç tutuyor olurduk ve o geceyi ihya edebilmek için hep beraber teravih namazına Mamak Çarşısı Camiine inerdik. O gece hakikatten çok özel bir geceydi ve çok güzel kutlanırdı.

Camide teravih öncesi cemaatten birilerinin okuttuğu mevlit olurdu teravih namazı öncesi ve namazdan sonra Peygamber Efendimizin mübarek "Sakal-ı Şerif" i ziyarete açılırdı. Salâvatlar getirilir ilahiler söylenirdi babamın güzel sesi eşliğinde. O gün çok yorulurdu rahmetli. Biz de o gün kendisine pek sırnaşmaz, mesafeli dururduk, annem öyle tembih ederdi. Kolay değildi kırk bohça içerisinde her bir bohçayı açarken makamına uygun bir şekilde besmele çekip salâvat getirmek ve açtıktan sonra tek sıra halinde o kadar cemaatin zarar vermeden görmesini sağlamak... Önce baylar ziyaret eder, elini küçük cam fanusun içindeki belli belirsiz görünen mübarek sakala sürer, sonra ellerini gözlerine yüzlerine sürerek kendilerinden geçerlerdi. Sonra da bayanlar... Aman Allah'ım... Bayılanın, ayılanın haddi hesabı olmazdı. Bütün cemaatin bu sevgi dolu ziyareti esnasında "Sakal-ı Şerif" i ya rahmetli İsmet Hoca amca, ya da rahmetli babam tutardı iki elleriyle... Onlar tutmasa cemaat sanki parçalayıverecekmiş gibi gelirdi bana o cam fanusu...

Kadir gecesi böyle kutlanırdı...

Yorgun argın ama geceyi ihya etmenin huzuru içerisinde eve dönülürdü.

Annem eve gelince okuduğu hatimden ayrı bir de Yasin-i Şerif okur ve ölmüşlerimizin ruhlarına hediye ederdi hâsıl olan sevabı.

O gece sahura kadar hiç uyumazdı annem...

Sahura kalkmamızın organizasyonu tamamen anneme aitti çünkü.

Korkardı, uyuza kalmaktan ve sahura kalkmamaktan.

Bilirdi ki kendisi bir uyursa herkes uyur.

Annemin uyuması ise hepimizin ertesi günü o sıcakta aç karnımıza oruç tutmamız demektir ki böyle bir

şeye müsaade etmektense kendisi uykusunu bizim için feda ederdi hem de hiç düşünmeden...

Son İftar, Arefe ve Bayram...

Son iftarı yaptığımız akşam teravih namazı olmadığı için kendimizi boşlukta gibi hissederdik adeta. Ertesi gün sabah sahura kalkmanın da biteceğini düşünmek, oruç tutmuş olmanın haklı gururunu yaşatırdı...

Babam;

"- Yarın oruç tutan da tutmayan da bir olacak" derdi...

Sabah namazına okunan güzel ezan ile veya annemin ipek tenli gül sesiyle uyanırdık. Abdestimizi alır ve namazımızı evde kılardık. Babam çoktan göreve gitmiş olurdu. Sabah namazından sonra bayramlık elbiselerimizi itina ile giyer, gül suları dökerek doğru camiye giderdik.

Artık yapılacak şey, bayram namazının vaktinin girmesini beklemek ve namazı eda etmektir.

30 ramazan orucunu tutmuş olmanın ve görevi yerine getirmiş olmanın verdiği huzurla Mamak Çarşılarının caddelerine kadar taşan çok kalabalık bir cemaat ile Bayram namazı kılınır ve namazdan sonra caminin içinde kalan cami müdavimlerinden olan bir miktar cemaatle halka yapılarak bayramlaşılr ve eve gitmek için hazırlık yapılırdı.

Bu arada cami cemaatinden babamın arabası olan tanıdıklarından biri arabanın camından seslenirdi; "- Hocam, hadi binin de eve bırakıvereyim."

"-Memnun oluruz." Derdi rahmetli ve hepimiz doluşurduk arabaya kardeşlerimle beraber.

Evde ise annem ile ablam sofrayı hazırlamış olurdu...

Biz eve girince bayram başlamış olurdu.

Önce koşarak annemi kucaklardım.

O mübarek ellerine sarılır, sevgiyle öper, saygıyla alınma koyardım...

Öyle bir basardı ki bağına, o mis gibi kokusunu alır, sıcaklığını adeta yüreğimde hissederdim. O an aklıma geldikçe hala aynı duyguları yaşarım.

Sonra babamla bayramlaşırđım.

Aynı şekilde ellerini öper, kucaklaşırđım. Yanaklarımı ve başımı okşar, öperdi. "-Oğlum..." derdi ya o bana yeterdi.

Babamla her bayram bu şekilde bayramlaşmak mümkün olamazdı çoğu zaman. Daha camiden Bayram namazından çıkar çıkmaz kapıda bekleyenleri olurdu ve koluna girdikleri gibi arabaya bindirirler ve doğru kabir ziyaretine kabristana götürürlerdi. O anda biz yalnız olarak ve yürüyerek eve gider, sadece annemle bayramlaşılr ve sofraya otururduk...

Sonra neşeli bir biçimde yapılan sabah kahvaltısı...

Sonra da muhtemelen dedemlerin yanına köye gitme telaşı başladı.

Araba yok, minibüs yok...

Belediye otobüsüne binerek önce şimdi eski garajlar denilen Etlik Garajına, oradan da bizim köye direk gidebilecek bir minibüs beklemeye...

Bizim köye direk giden minibüs bizim köyün altında olan köyde yaşayan Yassıören'li Hayati'nin kırmızı minibüsüdü. Sabah akşam normalde bir sefer yaparken, bayramda sürekli gider gelirdi.

Babam çoğunlukla yine olmazdı aramızda.

Bayramda camideki diğerk hocayla (İsmet AKKUŞ Amca) anlaşılır, sadece bir gün görevi bırakıp birbirlerini idare ederlerdi. Çoğunlukla da İsmet Amca ilk gün izin yaparlardı. Babam da şayet biz köye gitmiş isek bir günlüğüne gelir, dedemlerle bayramlaşır ve hep beraber dönerdik.

Köyde Bayram...

Köy bayramları da bir başka güzel olurdu.

Bazı bayramlarda arife gününden köye gider, köy geleneklerini yaşadık.

Bayram namazı orda da çok yoğun bir kalabalıkla kılınırdı. Namaz bitiminde mübalağasız herkesin katıldığı büyük bir halka yapılır ve cami cemaatinden herkes bayramlaşır.

İhtiyar amcalar ellerini öptürürdü çoğu zaman. Bazıları sadece toka yaparlardı. Ben herkesin elini öpmeye çalışırdım ve "-Maşallah, maşallah... Nazim Hocanın oğlan değil mi bu? Bak kocaman olmuş..." gibi sözlerle karşılaşırdım. Bu sözlerden sonra daha da bir gayrete gelir, gözlerimin parladığını hissederdim...

Cemaat camiden çıktıktan sonra evlerine gider ve evde hazırlanan bayramlık yiyeceklerden müteşekkil siniyi kaptığı gibi köy odalarında toplanırdı. Köyümüzde üç tane köy odası vardı. Yukarı mahalle, yukarı köy odasında, orta mahalle orta köy odasında, aşağı mahalle de aşağı köy odasında... Bu odalarda çok güzel anlar yaşanırdı. Herkes evinde bayramda misafirlerine ikram edeceği ve kendi evlerinde hazırlanmış olan yiyeceklerden getirirdi.

Neler mi?

Mevsimine göre..

Sütlü çorba değişmez tek yemektir. Sonra evlerde yapılan 40 kat baklavalar... Yoğurtlu dedikleri fasulye ve patlıcan kavurmasının üzerine sarımsaklı yoğurt dökülerek yapılan yemek. O kadar tatlının arasında yoğurtlunun ne için yapıldığını merak ederdim hep. Meğerse bayramda yenilen o kadar tatlının midelere vereceği rahatsızlığı önlemesi içinmiş.

Rahmetli dedem ise çok az evde yapılan pişmaniye yapardı kendi elleriyle. Adına da bizim köyde "halva" derlerdi. Ne uğraşır o pişmaniye için. Koca bir tencerede şekeri kaynatır, macun kıvamına gelince kocaman yer tablasının üstüne döker, üzerini unlayarak ve tablanın etrafını çevreleyen insanlara "-Hadi çekin... Donmadan çekelim..." diye bağırır bağır o pişmaniye yapar ve yaptırır. Halka biraz uzayınca ortadan sekiz yaparak katlar ve küçültürdü. Sonra tekrar un, tekrar çekme... Ta ki lif lif incelineye kadar. Herkes terlerdi ve kollarda derman kalmazdı. Dedemin yeter demesini beklerdi herkes. Kıvamı tam yerine gelince de tamam artık derdi ki, iş o zaman biterdi.

Artık iş onu parça parça koparmaya gelirdi.

Bizim için tam bir eğlenceydi halva yemek ve ayrıcalıktı. Çünkü her evde olmazdı, çünkü herkes yapamazdı.

Rahmetli babaannem de baklava yapar ve "guşene" denilen kapaklı tencerelere koyar, adeta bize bulmaca çözdürürdü. Saklardı bizden, bitirivermeyelim diye. Hangi tencerede olduğunu bulabilmeniz için mutlaka iskembeye (sandalyeye) çıkıp tangır tangır hepsine bakmanız gerekirdi ki, yakalanmama şansınız yok gibiydi.

Sonra...

Sonrası köyde çok güzeldi.

Genç kızlar kendi aralarında toplanır, harmanlar dediğimiz düzlüğe inerlerdi ve kendi aralarında eğlenirlerdi.

Delikanlılar da ya köy odalarında eğlenir ya da misafır gittikleri bir evin bir odasını sabaha kadar işgal ederek kendi aralarında eğlenirlerdi.

Bizlerde çocuklar olarak kendimize göre oyun bulurduk.

Ankara'dan gelenlerin ve durumu iyi olanların mutlaka farklı bir şeyleri olurdu.

Bir defasında hiç kimsede olmayan çift namlulu mantar tabancasını aldırıştım babama Hacı Bakkallardan ve köye onu götürmüştüm de ne kadar hava atmıştım anlatamam.

Ya şimdi...

Hey gidi günler, hey...

Zaman ne çabuk geçiyor...

Bu anlattıklarım benim çocukluğum...

Sanki asırlar geçmiş gibi nasıl da hızla değişti her şey...

Ne peşinden koşmak, ne yetişmek mümkün...

Şimdi ise sağlık problemlerim nedeniyle çok istediğim halde oruç bile tutamıyorum.

Sadece etraftan yanlış anlaşılmasın diye beni bilmeyenlerin yanında oruçluymuşum gibi davranıyor ve göz önünde yiyip içmiyorum...

Beni tanıyanlar ise hastalığımı da bildikleri için, problem olmuyor.

İstedim ki bunlar da bir tarafta kayıtlı bulunsun, belki ileride geldiğimiz yere bakarak gideceğimiz istikamete bir yön çizmeye yardımcı olur...

Şeytani arzulara gem vurmanın, Rahmani arzulara kucak açmanın zamanı...

Hoş geldin mübarek Ramazan...

27.07.2011

Necati ŞİMŞEK

Ankara